

lyng i betydning. 'jordstykke, der er eller har været bevokset med lyng' (ODS).
Grindsnap, gde [D *grí:snap*, M *'gre:ŋ'*, *sna:b*]. VSK Orig Grinsnap Gde; MK u.å. Grinsnap Gaarde; M 1844 Grinsnap Gd; Gst Grindsnap Gde; Postadr 1958 Grindsnabe. — Efterleddet er subst. glda. *snapi* 'kile, fremspring', bl. a. i sammensætningen *marcesnabe* i dok 27/4 1484. Ordet bruges i sønderjyske stednavne om kileformet jordstykke, bl. a. om eng, der strækker sig fra mose ind i agerjord, se DS III p. LV. Forleddet er rimeligvis subst. *grind* 'låge, tremmeværk' svarende til oldn. *grind*, f., d.s.; i plur. kendes dette ord fra vestjy. i specialbetydningen 'dørre med spoler ved åleværker' (Feilb.); en afledn. *grinde* kendes fra østjy. i betydningen 'gren el. tand på fork el. greb' (Feilb.).

Hylken, lb [D *hölkn*, M *hötgn*]. KancBrevb 21/6 1561 Høleken; KronSk 27/8 1561 Hyleken; Jb c. 1571 Høleken; KancBrevb 19/4 1579 Høleke; KancBrevb 17/12 1580 Hølkend; Jb 1582 Høleken, Hølkenn; Jb 1589 Høleken, Hølkenn; Mandt 1610 Hølkenn; M 1662 Høleken; M 1688 Hylcken; DATl Hylken Bye; VSK Orig Hyldken; M 1844, Gst Hylken; Postadr 1958 Høleken. — Navnet identificeres af O. Nielsen (UBI II 24) med subst. oldn. *hölkn*, n. 'ufrugtbar, stenet grund'. Snarere er det vel enten best. form plur. af subst. jy. *hylki*, n. 'lav, våd eng' (Kr. Hald fra Voldby s., Djursland), en -ia-afledn. til subst. holk 'aabent vandhul, kildevæld olgn. (undertiden forsynet med en udhulet træstamme, der tjener som brønd)' (ODS), eller en -ina-afledn. til dette holk. Jfr. under Hylke p. 188, og Steenstrup Indl. Stud. p. 31.

Hylken Strand, hse [D *hölkn stran*']. Gst Hylken Strand.

Krabbesbygge. Reg 1520—31 aff krabbe bygge; Jb c. 1571 krabiis Büge; Jb 1582 Krabbis byggi; Jb 1589 krabis bøge. — Tilnavnet Krabbe og subst. glda. *byggi*, n. 'bebyggelse, bygning'.

Nørskov. — Se under Randlev s., p. 74.

Rørt, lb [D *rå:t*, *ro:t*, EJ, M *rå:t*]. 1430 (1611 ÆDA II 124) Rørt; 23/6 1438 Ryrthæ; 1468 el. 1458 (1611 ÆDA II 145) Rørt; Reg 1520—31 Rørtt; Reg c. 1525 Rørtt; Jb 1544 Rørtt; LR 1545 rørtte; Jb c. 1571 Rørt; KancBrevb 17/12 1580 Rørte; Jb 1582 Rørtt; Jb 1589 Rørtt, Røert, Røertt; Mandt 1610 Rørtt; M 1662 Rørtt; M 1688 Rørt; DATl Rørt Bye; VSK Orig Rørt; M 1844 Rorth; Blicher, En jydsk Mordbrænderhistorie 1844 Samlede Skrifter XXVIII 141 Rørth (af Almuen kaldet Raagt); Da. Byremser p. 36 Rååt; Gst, Postadr 1958 Rørt. — Navnet synes at være et glda. *Ryrta* el. *Ryrta*; dets etymologi er ganske uvis.

Rørt Elle, hse [D *rå:t æl*, M *rå:d 'æ:l*]. Guide 1891, Gst Rørtelle. — Af et subst. glda. **æli*, n. 'ellekrat'; jfr. Kousgård Sørensen, Beb. på -sted p. 49 f.

Stampesbygge. Jb c. 1571 Stampis Büge; Jb 1582 Stampis Byggi. — Tilnavnet Stampe og subst. glda. *byggi*, n. 'bebyggelse, bygning'.

Sveigård, gd [D *swcejgo'a*, M *'swcej go'a*]. Jb 1544 Swegordt; 1566 (1611 ÆDA II 147) Sueigaard; Jb c. 1571 Sweigordt; Jb 1582 Sweiigaard; Jb 1589 Sueigaardt; M 1662 Sueigaard; MB 1683 Schwei Gaard; M 1844 Sveigaard; Gst Sveigaard; Postadr 1958 Sveigård. — Forleddet kan være et subst. svarende til oldn. *svig*, n. 'krumning', her måske i den fra nyda. kendte betydning. 'lavning', jfr. ODS under II Svej og Feilb. under svej, betydning 1.

2135. ODDER SOGN.

Astrup, forsv. lb. 1365? (1611 ÆDA II 147) Astrup, Ostrup; 1425 (1611 ÆDA II 145), 1430 (1611 ÆDA II 124) Astrup. — Forleddet er måske trænavnet ask eller mandsn. *Assi*, jfr. under landsbynavnet Astrup p. 66. Om efterleddet torp se indl.

Astruplund, forsv. lb. 1384 (1611 ÆDA II 125), 1430 (1611 ÆDA II 124), udat. (1611 ÆDA II 143), 1488 (1611 ÆDA II 143), 1489 (1611 ÆDA II 123) Astruplund; 1506 (1611 ÆDA II 118) Astruplundt marck; 1524 (1611 ÆDA II 149) Astruplund; Regnsk 1582 Astruplundt, Astrup lundt. — I Regnsk

1582 er Astruplund en skov, i de øvrige kilder en bebyggelse, der nævnes i forbindelse med den ovennævnte landsby Astrup.

Balle, lb [D, M *batā*]. Udat. Hans konger 1481—1513 (HdDb 1537 Rep 12582) Balli; Reg 1534 Ballo; Jb 1544 Ballo Bønder; 1555 (1611 ÆDA II 133) Balle marck; 1574 (1611 ÆDA II 132) Balle; Jb c. 1571, Jb 1582, Jb 1589, Mandt 1610, M 1664, M 1688 Balle; DATl Balle Bye; VSK Orig, M 1844, Gst, Postadr 1958 Balle. — Subst. *balle*, glda. *balgh*, m. 'terrænforhøjning', efter den stødløse udtaleform at dømme opr. i plur. Landsbyen ligger i stærkt kuperet terræn. Jfr. Kr. Hald i Kulturhist. Leksikon I 325 ff. og indl. under *balle*.

Balle-Findal, gde og hse. Postadr 1958 Findalen, Findalgården. — Naturnavnet Findal og landsbynavnet Balle.

Bisgård, gd. Jb c. 1571 Bispgaard; Jb 1582 Bisgaard; Jb 1589 Bisgaardt; KronSk 4/8 1661 Bispgaard; M 1662 Bisgaard; Gst Bisgaard; Postadr 1958 Bisgårde. — Forleddet er subst. *biskop*.

Blæsbjerg, hse. Guide 1951 Blæsbjerg. — Forleddet er rimeligvis verbet *blæse*.

Egholm, gde [M *e:ghol'm*]. KronSk 10/4 1581 Egholm; Jb 1582 Eegholm, Eegholm; Jb 1589, KronSk 4/8 1661, VSK Orig, Gst, Postadr 1958 Egholm.

Fillerup, lb [D *fi'lædrøp*, EJ *fi'lærop*, M *fi'lærop*, *fi'lædrop*, nu alm. *fi'lærop*]. 1414 (1606 ÆDA I 272) Filderup; 23/6 1438 Fiildropp; 2/3 1444 (Hübertz) Fiildrup; 1446 (1611 ÆDA II 142) Fillerup; 1451 (1606 ÆDA I 272) Filstrup; 1451 (1584 ÆDA V 735), 1456 (1584 ÆDA V 735), 1457 (1584 ÆDA V 735), dag? 1457 (HdDb 1542 Rep 788—89), 1458 (1584 ÆDA V 735), 1462 eller 1442 (1611 ÆDA II 143), 1487 (1584 ÆDA V 735) Fillerup; 7/4 1488 Fildrup; 1/2 1490 (tingb. 1657—59), 1490 (1611 ÆDA II 142), 1492 (1584 ÆDA V 735), 1501 (1584 ÆDA V 735), 1506 (1611 ÆDA II 118) Fillerup; Reg 1520—31, Reg c. 1525 ffillerup; Jb 1544 Fiellerup; LR 1545 ffillerup; Jb c. 1571, Jb 1582, Jb 1589, Mandt 1610, M 1662, M 1688 Fillerup; DATl Fillerup Bye; VSK Orig, M 1844, Gst, Postadr 1958 Fillerup. — Forleddet er muligvis subst. glda. *fial*, f. 'fjæl, bræt' med den især i nord- og østjysk velbevandede overgang af diftongen *ia* til langt *i* foran *l*, jfr. BrN GG I § 177 anm. 5, og Feilb. under fjæl (udtaleformerne fra Vendsyssel, det nordlige Thy og Søvind), fjæle (Vendsyssel og Søvind) og selv (i citatmaterialet tilsvarende former fra Vendsyssel, Thy og Søvind); det er muligt, at ordet fjæl forekommer som tilnavn i Østjylland i formerne Fiel og Fiil i 15. årh., se DgP II under Fil (med anden etymologi). Hvis denne tolkning er rigtig, er navnet Fillerup identisk med Fjellerup på Fyn (i Fjølsted s., Vends h. og Gislev s., Gudme h.), se DS XIII 152. Af andre muligheder kunde nævnes subst. *anyda*. fil 'fil', der anses for lånt fra mnty., og glda. fil 'elfenben'; men begge disse ord kunde af betydningssæssige grunde vistnok kun komme i betragtning som tilnavne, og i så fald vilde vi vente genitivform på -s. Den med fjæl beslægtede neutrale *ia*-stamme glda. **fil*, n., som er bevaret i da. dialekter i betydningen 'hul-fælg', se Kousgård Sørensen, Bebyggelsesn. på -sted p. 55, passer dårligt med den ældste originalform af stednavnet, Fiildropp med *ii*, og med udtalen med *stød*, idet østjyske torp-navne med kortstavet forled på *l* udtales uden *stød* (se f. eks. DS VIII 40 under Dallerup, DS IX 132 under Dollerup, DS IX 180 f. under Hollerup). Om efterleddet torp se indl.

Gelstrup, gde. Postadr 1958 Gelstrup. — Muligvis opkaldelse efter landsbynavnet Gelstrup ved Nibe.

Hovedstrup, forsv. lb. 23/6 1438 Honestropp; 2/3 1444 (Hübertz) Howits-trupp; 7/4 1488 Howetzstrvp; 1/2 1490 (tingb. 1657—59) Hovedstrup; 1514 (1540—49 ÆDA II 210) Hodstrup; KancBrevb 17/6 1573, Jb 1582 Hoffuits-trup; Jb 1589 Houidstrup; Mandt 1610 Hoffuidtstrup; M 1662 Hoffstrup; M 1688 Hafidstrup bye. — I navneformen fra 1438, der utvivlsomt hører herhen, må n skyldes fejllæsning af u. Forleddet er det navnlig i Østjylland forekommende mandsn. glda. *Hovi* (DgP I 576 f.); ligesom andre mandsnavne endende på glda. -i har også dette undertiden bevaret sit -i, jfr. skriveformer som 4/9 1469 Howi Frøstt, Mandt 1617 Hoffuj Laurits:. Til denne form på -i er dannet en sekundær genitivform på -is, der kan omtydes til gen. af subst. *hoved*, således i det tilsvarende patronymikon Howiss:, Hoffuitzss:;

'lerstrækning' svarende til oldn. leira, f. 'leret strand' (Fritzner). Udtalen uden stød kunde tale for den sidste mulighed. Om torp se indl.

Lerdrupskov, gde og hse [D *li-æðræp,sgåw*, M *lærdroþ,sgåw*]. Guide 1891, Gst, Trap¹ Lerdrupskov.

Præstemarken, hse. Guide 1951, Postadr 1958 Præstemarken.

Skovsgård. 1381 (1611 ÆDA II 118) Schouffsgaard; (her?) Jb c. 1571 Skowssgaard; Jb 1582 Skouffßgrt, Skouffsgrt; Jb 1589 Skousgaardt.

Søby. — Se under Gosmer s. p. 90.

2145. ALRØ SOGN.

Alrø, ø, by [D *alrø*, EJ *al, rø*, M *al, rø*]. VJb Ølisten (c. 1300) Alrø; Jb 1544 Alrødt; LR 1545 paa alrødt, paa alrøø; Jb c. 1571 Allrøland; Kane-Brevb 20/7 1578 Alrøe; Jb 1582 Alrød, Allrødland; Regnsk 1582 paa Alrød; Jb 1589 Alrødt Landt; KaneBrevb 30/4 1595 Allerø Ø; Mandt 1610 Allrødt Landt; M 1662 Alrød; M 1664 Alrøed; M 1688 Alrøe Land; DAtl Alrøe Sogn, Alrøe Bye; VSK Orig Alrøe Land, Alrøe Bye; M 1844 Alrøe; Gst, Postadr 1958 Alrø. — Navnet er sandsynligvis af samme oprindelse som det no. gårdnavn Aarø nordre, Jarlsberg og Larviks amt, biskop Eysteins jordebog c. 1400 Alrøy, i Alrøyne. Dette navns forled er trænavnet oldn. alr, ølr, m. 'el, alnus' oldeng. alor, m., d. s., fællesgerm. *aluza-, jfr. NG VI 239 og Hald i Nuda. Ordb.

Løkken, gde og hse [EJ *lökæn*]. Guide 1950 Løkken. — Bestemt form sing. af subst. løkke 'indhegnet jordstykke'.

Sønderby, gde og hse. Guide 1950 Sønderby.

NATURNAVNE.

Alhale, næs 2145. [EJ *al, hō-t*, M *al, hō-t*]. MB 1683 Alle Haell, Aallhale; VSK Orig Alhole; Den da. Lods 1843 Alhalen; Gst Alhale. — Forleddet er muligvis trænavnet al 'el'; efterleddet er subst. hale, der i Hads h. udtales [*hō-t*], se P. Andersen i DF XVII 62.

Alrø Sund, farvand. 2145. Den da. Lods 1843, Den da. Lods 1910 Alrø-Sund; Gst Alrø Sund. — Ønavnet Alrø.

Asbæk, bæk. 2133 og 2135. [M *as, bægen*]. — Muligvis efter den forsvundne lb Astrup, 2135.

Aschehougs Flak, grund. 2134. Den da. Lods 1843 Aschehougs Flak, Aschehougs-Flakket; Den da. Lods 1910, Den da. Lods 1925 Aschehougs-Flak. — Har ifl. Grandjean, Søkortets Stednavne p. 133 f. navn efter kommandørkaptajn H. Aschehoug, der fandt grunden 1830.

Bavnbjerg, bakke. 2141. MK 1783 Bavn Hoy; Gst Bavnbjerg. — Subst. bavn.

Bavnhøj, bakke. 2138. Gst Bavnhøj.

Biskær. 2135. 1/2 1490 (tingb. 1657—59) Biskier. — Forleddet er muligvis subst. biskop.

Bredebusk Balle, skov. 2137. 1497 el. 1447 (1611 ÆDA II 149) Bredebush balle. — Om balle se indl.

Cecildige. 2133. — Se under Åledige ndfr.

Dyngby Hage, grund. 2134. Den da. Lods 1843 Dyngby Hage; Den da. Lods 1910, Den da. Lods 1925 Dyngby-Hage. — Landsbynavnet Dyngby.

Dyngby Spang. 2134. 8/9 1346 (Århusb 1428—c. 1450 SRD VI 472) dynggibyspangh; Gst Spongsbro. — Bro over Spangså. Subst. spang 'gangbræt over vandløb'.

Edrieager. 1490 el. 1494 (1611 ÆDA II 151) Edrie agger, Edder agger. — Beliggenheden er uvis. Navnet synes forskrevet.

Findal, dal. 2135. [M *fen, dat*]. MK 1794 Findals Bak; Gst Findal. — Ved skellet mellem Odder og Astrup sogne. Måske subst. finne.

Fredskov, skov. 2142. Gst Fredskov. — Subst. fredskov 'indhegnet skov'.

Gylling Næs, halvø. 2144. KaneBrevb 3/10 1578 Gyldenes; Regnsk 1582 Gylleniss; KronSk 4/8 1661 Gyllingsnes Skov; DAtl en stor Skov kaldet Gylden-Næs; VSK Orig Gyllinge Næss; Gst Gylling Næs. — Se under bebyggelsesnavnet Gyllingnæs p. 91.

Henneskov Hage, pynt. 2145. [M *hænæsgåw ha-q*]. VSK Orig Hendeskovhage; Gst Hendeskov Hage. — Af et naturnavn, som i MB 1683 skrives Hened schouf, på MK 1797 Henedskou Agre, og iflg. EJ udtales [*hænæ-skow*]. Trods udtaleformen med [-n]- er det vel sandsynligst, at forleddet er subst. glda. hæghnathær, m. 'indhegning'.

Hennikesdam. 2142. 1457 (1611 ÆDA II 147) Hennickes damb. — Mandsn. glda. Hennike (DgP).

Hestehave, skov. 2141. [M *hæjsd, ha-wæn*, *hæjsd, ha-w*]. MB 1683 Hestehaffven; MK 1818, M 1844 Hestehaven; Gst Hestehave.

Hov Røn, grund. 2143. JSørensenK c. 1700 Hourn; Den da. Lods 1843, Den da. Lods 1910, Den da. Lods 1925 Hov-Røn. — Efter bebyggelsesnavnet Hov i Halling s., p. 90f.

Jensnæs, pynt. 2141. [M *ljænsnes*]. KronSk 4/6 1661 Jensnees Skove; JSørensenK c. 1692 Iens Næs; Trap¹, Gst Jensnæs. — På næsset ligger en gård Jensgård, hvis navn dog først er overleveret fra nutiden. Hvis gårdnavnet til trods herfor er ældst, kan næssets navn være ellipse for Jensgård Næs; gårdnavnets forled er i så fald snarest mandsn. Jens. Hvis derimod Jensnæs er det ældste navn, er gårdnavnet sandsynligvis opkaldt efter næsset, og navnets forled er i så fald snarest gen. af plantenavnet ene. I moderne jy. dial. findes dette plantenavn vistnok kun i sammensætn. [*jæn-bær*] o. lign., se Feilb. og Jenssen-Tusch.

Kalsehoved, skov. 2144. MK 1814 Kalse Hoved; Guide 1874 Kalsehoved; Gst Kalvshoved. — Opr. en tange mellem Kalsemade og Vadegrund. Om forleddet se under Kalsemade ndfr. Om hoved se indl.

Kalsemade, mose. 2144. [D *kåtsi'ma*, M *kåtsø'ma*]. VSK Orig Kallesø-Ma; MK 1814 Kalse Made; Gst Kalvsmade; Trap¹ Kalvsømade (Kalsemæ). — Forleddet må være et sammensat stednavn med gen. sing. af dyrenavnet kalv som forled og muligvis subst. ø som efterled. Om made se indl.

Kalsenakke, pynt. 2144. [M *kåtsø'nak*, *kåtsø'nagøn*]. Guide 1874 Kalsnak el. Kolsenak; Gst Kalvs Nakke (Kolse Nakke); Trap¹ Kalvsnakke. — Samme forled som i Kalsemade ofvr. Om nakke se indl.

Kovdrup. 2131. MB 1683 Koudrup fald; MK 1794, MK 1795, I 1926 Koudrup. — I Saksild Søndermark. Muligvis efter en forsv. landsby.

Kysing Fjord, inddæmmedt areal. 2131. Guide 1874 Kysing Fjord; Gst Kysing Fjord. — Landsbynavnet Kysing.

Kysing Hage, grund. 2131. [M *ky-sjñ'hå-q*]. JSørensenK c. 1700 Kysenhag; Den da. Lods 1843 Kysinghage; Den da. Lods 1910, Den da. Lods 1925 Kysing-Hage. — Landsbynavnet Kysing.

Kysing Næs, pynt. 2131. [M *ky-sjñ'nes*, EJ *ky-søñ'nes*, *nesøt*]. Den da. Lods 1910, Den da. Lods 1925 Kysing-Næs; Gst Kysing Næs. — Landsbynavnet Kysing.

Kærshaven, skov. 2139. MK 1795 (1818) Kiers Haugen; M 1844 Kiershaugen; Gst Kjærshave. — Gen. af subst. kær. Om dette ord og have se indl.

Langeager. 2137. 1497 el. 1447 (1611 ÆDA II 149) Lange agger.

Malskær Bæk, å. 2142, 2144. [D *måtskjæ'ø*, M *måtskjæ'bæk*]. — Se under bebyggelsesnavnet Malskær i Gosmer s., p. 89.

Nederskov, skov. 2135. 24/5 1405 Nætherskow.

Norsminde, fjordmunding. 2131. 16/3 1292 (Århusb 1313—c. 1350 Dipl Dan 2. r. IV nr. 68) Norsminnæ; 31/5 1292 (Århusb 1313—c. 1350 Dipl Dan 2. r. IV nr. 74) in portu qui dicitur Norsminnæ; Århusb 1313—c. 1350 SRD VI 398, Århusb 1. halvdel af 14. årh. SRD VI 430 Norsminnæ; 23/8 1427 (Århusb 1428—c. 1450) norsminnæ (SRD VI 469 har fejlagtigt Norsmindæ); Århusb slutn. af 15. årh. SRD VI 377 Norsmynnæ; Århusb c. 1500 Norssmynde (SRD VI 380 fejlagtigt Norsmynde); DAtl Nors-Minde; Den da. Lods

DrChr = Dronning Christines Hofholdningsregnskaber. Udg. af W. Christensen. Kbh. 1904.
 DrSKopib = Dronning Sophies Kopibøger 1588—1617, udg. ved Svend Thomsen. Kbh. 1937.
 DS = Danmarks Stednavne. I ff. Udg. af Stednavneudvalget. Kbh. 1922 ff.
 DSt = Danske Studier. Kbh. 1904 ff.
 EGøyesJb = Fru Eline Gøyes Jordebog. Udg. af A. Thiset. Kbh. 1892.
 EJ = Fonetiske optegnelser af mag. art. Ella Jensen. 1946.
 EJAnn = Annales Danici medii ævi. Udg. af Ellen Jørgensen. Kbh. 1920.
 Ekwall DEP³ = E. Ekwall, The Concise Oxford Dictionary of English Place-Names. Third Edition. Oxford 1947.
 Ekwall DEP⁴ = samme værk, Fourth Edition. Oxford 1959.
 Emil Olson = Emil Olson, De appellativa substantivens bildning i fornsvenskan. Lund 1916.
 EPNS = English Place-Name Society I ff. Cambridge 1924 ff.
 Esp = Bornholmsk Ordbog af J. C. S. Esperesen. Kbh. 1908.
 Falk-Torp Etym. Wb = Norwegisch-Dänisches etymologisches Wörterbuch, von H. S. Falk und Alf Torp. I—II. Heidelberg 1910—11.
 Feilb. = H. F. Feilberg, Bidrag til en Ordbog over jyske Almuesmål. I—IV. Kbh. 1886—1913.
 FoN = Fortid og Nutid. Tidsskrift for Kulturhistorie og Lokalhistorie. Kbh. 1914 ff.
 FrIReg = Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udg. ved Kr. Erslev og W. Møllerup. Kbh. 1879.
 Fritznr = J. Fritznr, Ordbog over det gamle norske Sprog. I—III. Kristiania. 1886—96.
 Förstem. NO³ = E. Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. II. Ortsnamen. Bonn. 1913—16.
 Förstem. NP² = E. Förstemann, Altdeutsches Namenbuch I. Personennamen. Bonn. 1900.
 Gallée = J. H. Gallée, Vorstudien zu einem altniederdeutschen Wörterbuch. Leiden. 1903.
 G og L = Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen. Udg. af C. Nyrop. I—II. Kbh. 1899—1904.
 Gst = Nyeste udgave af Geodætisk Instituts målebordsblade i 1:20000. Til ældre udgaver henvises ved Gst + årstal for opmålingen.
 Guide = Generalstabens (Geodætisk Instituts) guideoptegnelser.
 Gysseling TW = Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226) door Maurits Gysseling. I—II. Tongeren. 1960.
 H = Fonetiske optegnelser af prof. dr. phil. Kr. Hald. 1953—56.
 Hald, Stedn. på -um = Kr. Hald, De danske Stednavne på -um. Kbh. 1942.
 Hald, Vore Stedn. = Kr. Hald, Vore Stednavne. Kbh. 1950.

Hanserecesse = Hanserecesse. Herausgegeben von K. Koppmann m.fl. Leipzig 1870 ff.
 HdDb = Herredagsdombog. RA.
 Hellq. EO² = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok. 2. udg. Lund. 1939.
 Hellq. Ortn. på -inge = E. Hellquist, Om de svenska ortnamnen på -inge, -unge ock -unga. Göteborg 1904.
 Hellq. Sjöen. = E. Hellquist, Studier öfver de svenska sjönamnen. Svenska Landsmål XX. Stockholm. 1903—06.
 I = Indberetning til Stednavneudvalget.
 IDD = Institut for dansk Dialektforskning.
 J = Fonetiske optegnelser af stud. mag. Hans Jørn Jeppesen. 1955—56.
 Jacobsen = Jacob Jacobsen, Etymologisk Ordbog over det norrøne Sprog på Shetland. Kbh. 1921.
 Jacobsen-Moltke = Danmarks Runeindskrifter. Ved Lis Jacobsen og Erik Moltke. Kbh. 1941—42.
 Jacobsen og Matras = M. A. Jacobsen og Chr. Matras, Føroyisk-Donsk Orðabók. 1. udg. Tórshavn og Kbh. 1927—28. 2. udg. Tórshavn 1961.
 Jb = Jordebog.
 Jb 1544 = Jorboogh thill aarhusg^o och aakier. Anno mdxliij. RA. Reg. 108 A p. 45. Institutts læsemåder er for Nings, Hads, Hjelmslev, Voer og Nim herreders vedkommende konfereret med Poul Rasmussens udgave: Århusgård og Åkær Lens Jordebog 1544. Kbh. 1960.
 Jb 1554 = Emclosters iordbog 1554. RA. Reg. 108 A p. 45.
 Jb c. 1571 = Jordbogenn till Aakier. RA. LR Aakjær Len. b. Jordebøger ca. 1571—1590.
 Jb 1573 = Jordbog till Skanderborigh ... Anno MDLxxij. RA. LR Skanderborg Len. b. Jordebøger.
 Jb 1575 = Jordbog till Skanderborigh ... Aar MDLxxv. RA. LR Skanderborg len. b. Jordebøger.
 Jb c. 1580 = Århusgårds lens jordebog u. år. RA. LR Aarhusgaards Len. b. Jordebøger.
 Jb 1582 = Skanderborg Jordbog ... 1581—82. RA. LR Skanderborg Len. b. Jordebøger.
 Jb 1586 = Silcheborg Jordbog 1586. RA. Silkeborg Len. b. Jordebøger.
 Jb 1589 = Jordbogen och thend Wissen Indkumst som nu er ligendis till Aaker Slot Ao 89. RA. LR Aakjær Len. b. Jordebøger.
 Jb 1596 = Silcheborg Slodz Jordbog 1596—97. RA. LR Silkeborg Len. b. Jordebøger.
 Jb 1598 = Selceborg Slotz Jordbog. 1598—99. RA. LR Silkeborg Len. b. Jordebøger.
 Jb 1599 = Jordeboug paa aarhwsgaardt. 1599—1600. RA. LR Aarhusgaard Len. b. Jordebøger.
 Jb 1603 = Jordebogh Thill Biugholm. 1603—04. RA. LR Stjernholm Len. b. Jordebøger.
 Jenssen-Tusch = H. Jenssen-Tusch, Nordiske Plantenavne. Kbh. 1867—71.
 JSørensen = Johannes Knudsen, Søkort-

direktør Jens Sørensen 1646—1723. Kbh. 1918.
 JSørensenK = Danske Søkort af Jens Sørensen 1646—1723, udg. af Johannes Knudsen. Kbh. 1921.
 JSørensenPap = Af Søkortdirektør Jens Sørensens Papirer, ved Johannes Knudsen. Kbh. 1921.
 Jørg = Lollandsk Ordbog (Thoreby-Maalet), ved J. Jørgensen. Kbh. 1943.
 K = Kort.
 Kalkar = O. Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog. I—V. Kbh. 1881—1918.
 KancBrevb = Kancelliets Brevbøger. Udg. af C. F. Bricka m.fl. Kbh. 1885 ff.
 KancReg = Danske Kancelliregistranter 1535—50, udg. ved Kr. Erslev og W. Møllerup. Kbh. 1881—82.
 Kb = Kirkebog.
 KLNLM = Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder. I ff. Kbh. 1956 ff.
 KortFm = Kort over de danske Folkemål med Forklaringer. Ved Valdemar Bennike og Marius Kristensen. Kbh. 1898—1922.
 KronSk = Kronens Skoder. Udg. af L. Laursen, Fr. West og L. Nygård. I ff. Kbh. 1892 ff.
 LDipl = Langebeks Diplomatarium. RA.
 Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn från medeltiden. Uppsala. 1920—21.
 Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn och fingerade namn från medeltiden. Uppsala. 1905—15.
 LR 1511 = Register paa landgylle tyll bygholm. RA. Reg. 108 A p. 7. Forskellige Stykker Lensregnskaber eller Jordebøger 1498—1513. Læg 14.
 LR 1545 = Aarhusgaards Indtegt 1545 af det Uvisse. RA. Reg. 108 A p. 45.
 Lundgren-Brate = M. F. Lundgren och E. Brate, Svenska personnamn från medeltiden. Svenska Landsmål X. 6. Uppsala. 1892—1915.
 M = Matrikel. RA og Matrikelsarkivet.
 M (foran udtaleform) = Fonetiske optegnelser af dr. phil. Kr. Møller. 1938, 1953—60.
 Mandt = Ekstraskattemandtal. RA.
 MB = Markbog. RA.
 MK = Udskiftningskort i Matrikelsarkivet.
 MKr = Fonetisk optegnelse af Marius Kristensen.
 Molbech = Chr. Molbech, Dansk Dialect-Lexikon. Kbh. 1841.
 NE = O. Rygh, Norske Elvenavne. Kristiania. 1904.
 NED = New English Dictionary. I—XII + suppl. Oxford. 1933.
 NG = Norske Gaardnavne. Udg. af O. Rygh m.fl. Indl. og I—XIX. Kristiania. 1897—1936.
 NoB = Namn och Bygd. Tidsskrift för nordisk ortnamnsforskning. Utg. av Jöran Sahlgren. Uppsala. 1913 ff.
 Nord.Kult. = Nordisk Kultur. Redigeret af Johs. Brøndum-Nielsen, Otto v. Friesen og Magnus Olsen. I—XXX. Kbh., Oslo og Stockholm. 1933—56.
 Nuda.Ordb. = Nudansk Ordbog. I—II. Kbh. 1953. 2. og 3. udg. 1957 og 1962.

ODP = Ordbog over Danmarks Plante- navne ved Johan Lange. I—III. Kbh. 1959—61.
 ODS = Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. I—XXVIII. Kbh. 1919—56.
 OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län. Göteborg. 1923 ff.
 Opt. = Optegnelse til Stednavneudvalget.
 Pav.Kopib. = Kopibøger i Vatikanets arkiv.
 Postadr = Post- og Telegraf-Adressebog for Kongeriget Danmark.
 RA = Rigsarkivet.
 Reg 1520—31 = Registrum af Jordebogen paa thet gotz som verduge fader met gud biscop niels clausBenn haffwer i pantte aff kronen [1520—31]. RA. Reg. 108 A p. 15.
 Reg c. 1525 = Register paa kongeligt Gods og Rente i Jylland, Fyen, Lolland, Skaane og Sjælland. c. 1525. RA. Da. Kanc. Diverse [1481—1571 C]. Nr. 50 e.
 Reg 1534 = Regester oc Regenschab paa ald landgylde ingtekt oc wpborssel Som gyftue schal arligen tyll aacker ... af wores gods her vdj Hadtzerrett anno mdxxxiiij. RA. Reg. 108 A p. 43.
 Reg c. 1550 = Et brudstykke af en registratur over Æm klosters breve. RA. ÆA. Æm klosters inventarium.
 Reg. c. 1588 = Register paa thedt Geistlige guodtz wdi Sawbro Herridt. RA. LR Skanderborg Len. b. Jordebøger.
 RegCapSlesv = Registrum Capituli Slesvicensis. Trykt i Quellensammlung der Gesellschaft für Schlesw.-Holst. Gesch. VI 22—121.
 Regnsk 1582 = Skanderborigh Indtegt Paa Pendinge Kornn Smør Fetallie och anderre Varre. 1581—82. RA. LR Skanderborg Len.
 Rep = Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. I—IV. Udg. ved Kr. Erslev. Kbh. 1894—1912. Series secunda I—IX. Udg. ved William Christensen. Kbh. 1928—39.
 Rietz = J. E. Rietz, Svenskt Dialekt-Lexikon. Malmø. 1867.
 RigDb = Rigens Dombog. RA.
 RigFb = Rigens Forfølgningsbog. RA.
 RJb = Roskildebispen's Jordebog. Udg. af C. A. Christensen i DMR 3. række I. Kbh. 1956.
 RO = Ribe Oldemoder (Avia Ripensis). Udg. ved O. Nielsen. Kbh. 1867.
 Ross = H. Ross, Norsk Ordbog. Christiania. 1895.
 SAOB = Ordbok över svenska språket. Utg. av Svenska Akademien. Lund. 1898 ff. Schiller-Lübben = K. Schiller und A. Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch. I—VI. Bremen. 1875—81.
 Schlyter = C. J. Schlyter, Ordbok till Samlingen af Sweriges Gamla Lagar. Lund. 1877.
 ScrMin = Scriptorum minores historiae Danicae medii ævi. Udg. af M. Cl. Gertz. I—II. Kbh. 1917—20.
 Sigurd Fries Trädnamn = Sigurd Fries, Studier över nordiska trädnamn. Uppsala. 1957.

LOKALSAMLING

ØSTJYLLAND

DANMARKS STEDNAVNE NR. 12

STEDNAVNE I
ÅRHUS OG SKANDERBORG
AMTER

UDGIVET

AF

STEDNAVNEUDVALGET

(INSTITUT FOR NAVNEFORSKNING)

VED

ANDERS BJERRUM

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI

1964